

דְּהוּה לִילִיָא לָא הוּה יְכִיל בֵּיה יַעֲקֹב. כַּד סָלִיק נְהוּרָא
 אַתְתַּקַּף חִילָא דִיעֲקֹב, וְאַחִיד בֵּיה, וְאַתְגַּבַּר עָלֶיהָ. חֲמָא
 לֵיה יַעֲקֹב דְּהָא שְׁלִיחָא הוּא.

אָמַר לֵיה שְׂבוּק לִי דְלָא יְכִילָנָא לָךְ. מַאי טַעֲמָא לָא
 יְכִיל לֵיה. בְּגִין דְּהוּה סָלִיק נְהוּרָא, וְאַתְבַּר חִילָא
 דִּידֵיהָ, דְכַתִּיב, (איוב לח) בָּרֶן יַחַד כַּכְּבִי בְקָר וַיִּרְיעוּ כָּל בְּנֵי
 אֱלֹהִים. מַאי וַיִּרְיעוּ. דְאַתְבַּרוּ כָּל אֵינּוֹן דְאַתִּינן מִסְטָרָא
 דְדִינָא. כַּדִּין אַתְתַּקַּף יַעֲקֹב וְאַחִיד בֵּיה.

אָמַר לֵיה שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר, מָטָא זְמָנָא לְשַׁבְחָא
 שְׁבַחָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְלֹאֲתַכְנֶנָּשָׂא. וַיֹּאמֶר
 לָא אֲשַׁלַּחְךָ כִּי אִם בִּרְכַתְנִי, אִם תְּבַרְכֵנִי מִבְּעֵי לֵיה, מַאי
 אִם בִּרְכַתְנִי. אֵלָּא אָמַר לֵיה יַעֲקֹב, וְדַאי אַבָּא בְרִיךְ לִי
 אֵינּוֹן בְּרַכָּאן דְּבַעָא לְבִרְכָא לַעֲשׂוּ, וּמִסְתַּפִּינָא מְנַךְ, עַל
 אֵינּוֹן בְּרַכָּאן, אִי אוֹדִית עָלֵייהוּ, (א) אִי לָאו, אוּ תַשְׁתַּכַּח
 עָלֵי מְקַטְרָגָא בְּגִינֵיהוֹן.

מִיַּד אָמַר לֵיה, וַיֹּאמֶר לָא יַעֲקֹב יֹאמַר עוֹד שְׁמַךְ. מַאי
 קָאֵמַר לֵיה, אֵלָּא הָכִי קָאֵמַר לֵיה, לָאו בְּחַפְיָמוּ,
 וְלָאו בְּעוּקְבָא (דִּילְךָ), רוּוחַת לְאֵינּוֹן בְּרַכָּאן, לָא יֹאמַר עוֹד
 שְׁמַךְ יַעֲקֹב, דְּהָא לָאו בְּעוּקְבָא הוּה, כִּי אִם יִשְׂרָאֵל,
 יִשְׂרָאֵל וְדַאי אוֹדִי עָלְךָ, וּמִנִּיהָ נִפְקוּ בְּרַכָּאן, בְּגִין דְּאַנְתָּ
 אַחִיד בֵּיה, וְעַל דָּא, אָנָּא וְכָל שְׂאָר אוֹכְלוּסִין, אוֹדִינָא
 עָלֵייהוּ.

כִּי שָׂרִיתָ עִם אֱלֹהִים וְעַם אַנְשֵׁים וְתוּכַל, עִם אֱלֹהִים כָּל
 אֵינֹן דְּאִתְיִין מִסְטָרָא דְדִינָא קְשִׁיא. וְעַם אַנְשֵׁים, דָּא
 עֲשׂוּ וְאוּכְלוּסִין דִּילֵיהּ. וְתוּכַל, יְכִילַת לְהוֹן, וְאֵינֹן לָא
 יְכִלִין לָךְ. וְלֹא שָׁבִיק לֵיהּ יַעֲקֹב, עַד דְּאֹדִי לֵיהּ עַל
 אֵינֹן בְּרַכָּאן, הֵדָא הוּא דְכַתִּיב וַיְבָרֶךְ אוֹתוֹ שָׁם.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְסָלִיק נְהוּרָא, אֶתְכַפְּיִין כָּל אֵינֹן
 מְאָרִי דְדִינִין, וְלֹא מִשְׁתַּכְּחִי, וּכְפִנְסַת יִשְׂרָאֵל
 מִשְׁתַּעֲי בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהֵיא שַׁעְתָּא עֵידָן
 דְרַעוּתָא הוּא לְכָלָא, וְאוּשִׁיט לָהּ מַלְכָּא וְלְכָל אֵינֹן
 דְמִשְׁתַּכְּחִי עִמָּהּ, שִׁרְבִיטָא דְחוּטָא דְחֹסֶד, לְאֶשְׁתַּכְּחֵא
 בְּשִׁלְמוֹ בְּמַלְכָּא קְדִישָׁא, וְהֵיא אֶתְמַר.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶשְׁתַּכַּח בֵּיהּ
 בְּכַפְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּאֵינֹן זְמַנִּין דְאֶשְׁתַּכַּח עִמָּהּ, וְהֵיא
 מִתְעַרַת רַעוּתָא לְגַבִּיהּ בְּקַדְמִיתָא, וּמִשְׁכַּאת לֵיהּ לְגַבֵּיהּ,
 בְּסַגִּיאוֹת חֲבַתָּא וְתִיאוּבַתָּא, כְּדִין אֶתְמַלִּיא מִסְטָרָא
 דִּימִינָא, וְכַמָּה אוּכְלוּסִין מִשְׁתַּכְּחִי בְּסְטָרָא דִּימִינָא,
 בְּכִלְהוּ עֲלָמִין. וְכַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְעַר חֲבִיבוּתָא
 וְרַעוּתָא בְּקַדְמִיתָא, וְהֵיא ^(דף מה ע"ב) אֶתְעַרַת לְבַתָּר, וְלֹאוּ
 בְּזַמְנָא דְאִיהוּ אֶתְעַר, כְּדִין כָּלָא בְּסְטָרָא דְנוּקְבָא
 אֶשְׁתַּכַּח, וּשְׁמָאלָא אֶתְעַר, וְכַמָּה אוּכְלוּסִין קִיִּימִי
 וּמִתְעַרִי בְּסְטָרָא דְשְׁמָאלָא בְּכִלְהוּ עֲלָמִין. כְּהֵיא גְוֹנָא

כְּתִיב, (נ"א וְדָא הוּא דְכְתִיב) אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָה זָכָר וְגו'.
 מֵאֵי טַעְמָא. תְּנִינָן, עֲלָמָא תַתָּא תַתָּא כְּגוּוּנָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה
 אֲשֶׁתְּכָח, וְדָא כְּדוּגְמָא דְדָא.

וְעַל דָּא, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא גִזֵּר דְכָר אוּ נְוִקְבָּא,
 לְאֲשֶׁתְּכָחָא רְעוּתָא בְּעֲלָמָא. וּבְכָלֵא בְּעֵי בַר נֶשׁ
 לְאֲתַדְבָּקָא רְעוּתָא לְעֵילָא לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 לְאֲשֶׁתְּכָחָא רְעוּוֹן בְּעֲלָמָא. וּזְכָאָה חוּלְקִיהוֹן דְּצַדִּיקֵיִיא,
 דְּאִינּוֹן יַדְעִין לְאֲדְבָקָא רְעוּתְהוֹן לְגַבֵּי מַלְכָּא קְדִישָׁא,
 עֲלִייהוּ כְּתִיב, (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּינִי אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים
 כְּלַכֶּם הַיּוֹם.

(וּיקרא יג) אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת אוּ סִפְחַת אוּ
 בַּהֲרַת וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) אֵל
 תְּרַאוּנִי שְׂאֵנִי שְׁחַרְחֹרֶת שְׁשׁוּפְתַנִּי הַשָּׁמֶשׁ, הָאִי קָרָא
 אֲתָמַר, אֲבָל בְּשַׁעְתָּא דְּסִיְהָרָא אֲתַכְּסִיָּא בְּגָלוּתָא, הִיא
 אֲמָרָה, אֵל תְּרַאוּנִי. לָאוּ דְּאִיְהִי פְקִידַת דְּלֵא לְמַחְמֵי לָהּ,
 אֲלֵא בְּגִין דְּאִיְהִי חֲמַת תִּיאוּבְתָא דִּישְׂרָאֵל לְגַבְיָהּ, לְמַחְמֵי
 נְהוֹרְהָא, הִיא אֲמָרַת אֵל תְּרַאוּנִי, לָא תִיכְלוּן לְמַחְמֵי לִי.
 אֵל תְּרַאוּנִי וְדָאִי. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין שְׂאֵנִי שְׁחַרְחֹרֶת,
 בְּגִין דְּאָנָּא בְּקַדְרוּתָא.

מֵאֵי שְׁחַרְחֹרֶת, שְׁחֹרָה מְבַעֵי לִיה. אֲלֵא, תְּרִין קַדְרוּתֵי,
 חַד שְׁשׁוּפְתַנִּי הַשָּׁמֶשׁ, דְּאֲסַתְּלַק מִנִּי שְׁמִשָׁא,

לְאַנְהָרָא לִי, וְלֹא־סִתְּכָלָא בִּי. וְחַד דְּבִנֵי אַמֵּי נַחְרוּ בִּי.
 שְׁשׁוּפְתַנִּי, שְׁשׁוּפְתַנִּי מִבְּעֵי לֵיהּ. אֵלָא רְמִזּוּ הוּא דְקָא
 רְמִיזוּ, בְּשֵׁשׁ. דְּכַד נִהְרָא שְׁמִשָּׂא בְּשֵׁשׁ
 נְהוּרִין נְהִיר, וְכַד אִסְתְּלַק, כָּל אֵינּוֹן שִׁית נְהוּרִין
 אִסְתְּלָקוּ. בְּנֵי אַמֵּי, אֵלִין אֵינּוֹן דְּאִתְיִין מִסְטָרָא דְדִינָא
 קְשִׁיא. נַחְרוּ בִּי, כְּמָה דְאֵת אָמַר (תהלים סט) נַחַר גְּרוֹנִי,
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (איכה ה) עַל צוֹאֲרֵנוּ נִרְדְּפֵנוּ דְכַד הוּוּ
 עֵיילִין יִשְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא, הוּוּ אֲזֵלִי יְדִייהוּ מְהִדְקִין
 לְאַחֲרָא, וְרִיתִין עַל צוֹאֲרֵיהוֹן, וְלֹא יְכִילוּ לְאַפְתָּחָא
 פּוּמָא.

שְׁמוּנֵי נוּטְרָה אֵת הַכְּרָמִים, לְמַהֲךְ בְּגִלוּתָא, לְנִטְרָא
 לְשָׂאָר עַמִּין בְּגִינְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. כְּרָמִי שְׁלִי לֹא
 נִטְרָתִי, דִּהָא לֹא יְכִילְנָא לְנִטְרָא לְהוֹן כַּד בְּקַדְמִיתָא.
 בְּקַדְמִיתָא נְטִירְנָא כְּרָמִי שְׁלִי, וּמְנִיָּה אֲתַנְטְרוּ שְׂאָר
 כְּרָמִין. הַשְׂתָּא נְטִירְנָא שְׂאָר כְּרָמִין בְּגִין כְּרָמִי שְׁלִי
 דְּלֵהוּי נְטִיר בִּינֵייהוּ.

רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזֵלִי בְּאוֹרְחָא, כַּד מָטוּ חַד בִּי
 חֲקַל, חָמוּ חַד דְּפִטְרָא דְקִיטְפָא בֵּין אֲרַחָא לְסִטְרָא
 יְמִינָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲטִיפָא דְקוּטְרָא בְּעֵינִין שְׂכִיחַ,
 לִית לָן רְשׁוּ לְמַחְמִי בְּחֲדוּתָא, מִיּוּמָא דְאֲתַחְרִיב בִּי
 מְקַדְשָׂא.

פָּתַח וְאָמַר, (תהלים כד) לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבְל וַיּוֹשְׁבֵי
 בָּהּ, כִּיֹּן דָּאֵמַר לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ, אֲמַאי תִּבְל
 וַיּוֹשְׁבֵי בָּהּ, וְכִי תִּבְל לָאו מִן אֶרְעָא הוּא. אֶלָּא הָכִי
 קָאֵמַר, לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ, דָּא אֶרְעָא קַדִּישָׁא, דְּאֶקְרִי
 אָרֶץ הַחַיִּים. תִּבְל וַיּוֹשְׁבֵי בָּהּ, דָּא שְׂאֵר אֶרְעָאן, כְּמָה
 דָּאֵת אֵמַר (תהלים ט) וְהוּא יִשְׁפֹּט תִּבְל בְּצִדְקָא, דְּתִבְל בְּצִדְקָא
 תִּלְיָא, וְכֹלָא חַד מְלָה.

רַבִּי חֵיִיא אָמַר, לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ. הָאָרֶץ תִּינַח,
 וּמְלוֹאָהּ מַאי הִיא. אֶלָּא אֵלִין נִשְׁמַתִּין דְּצִדִּיקֵיִיא.
 תִּבְל וַיּוֹשְׁבֵי בָּהּ, תִּבְל: דָּא אֶרְעָא דְּלַתְתָּא. וַיּוֹשְׁבֵי בָּהּ:
 אֵלִין אֵינּוֹן בְּנֵי נִשָּׂא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי הָכִי בְּמַאי
 אוֹקִימְנָא כִּי הוּא עַל יַמִּים יִסְדָּה וְעַל גְּהָרוֹת יְכוֹנְנָה. אָמַר
 לִיה וּדְאִי הָכִי הוּא, דְּתַהִיא אָרֶץ הַחַיִּים עַל יַמִּים יִסְדָּה
 וְעַל גְּהָרוֹת יְכוֹנְנָה, דְּכֻלְהוּ נִפְקִי מִתְּהוּא נְהָר עֲלָאָה
 דְּנִגִּיד וְנִפְיק מֵעֵדָן, וּבְהוּ אֵתְתִקְנַת לְאֵתְעֻטְרָא בְּמִלְכָּא
 קַדִּישָׁא, וְלִמִּינָן עֲלִמִּין. (ובגין כך)

מִי יַעֲלָה בְּהָר יִי וְגו', נְקִי כַפִּים וּבַר לֵבָב אֲשֶׁר לֹא נִשָּׂא
 לִשְׂוֹא נִפְשֵׁי וְגו'. נִפְשֵׁי כְּתִיב, מַהוּ נִפְשֵׁי וְנִפְשֵׁי.
 אֶלָּא כֹּלָא חַד מְלָה, כְּמָה דָּאֵת אָמַר (עמוס ו) נִשְׁבַּע יִי
 בְּנִפְשֵׁי (שמואל א, ב) כֹּאֲשֶׁר בְּלִבִּי וּבְנִפְשֵׁי יַעֲשֶׂה. וְדוּד
 מִלְכָּא אֵתְאֲחִיד בְּהוּא לֵב וּבְהוּא נִפְשֵׁי, וְעַל דָּא לֹא
 נִשָּׂא לִשְׂוֹא נִפְשֵׁי.

עַד דֵּהוּ אֲזַלִּי, אֲעָרְעוּ בְּחַד בַּר נָשׁ, וְאֲנָפוּי מִלְּיִין
 מִכְתָּשִׁין, וְהָוה קָם מִתַּחַת אֵילָנָא חַד, אֲסִתְכָּלוּ
 בֵּיהּ, וְחָמוּ (דף מ"ו ע"א) אֲנָפוּי סוּמְקִין בְּאֵינּוֹן מִכְתָּשִׁין. אָמַר
 רַבִּי חִיָּיא מֵאֵן אַנְתָּ. אָמַר לֵיהּ יוֹדָאֵי אַנְא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי
 חֲטָאָה הוּא, דְּאֵי לָאוּ הֲכִי, לָא אֲתַרְשִׁימוּ אֲנָפוּי בְּאֵלִין
 מִרְעִין בִּישִׁין, וְאֵלִין לָא אֲקֵרוּן יְסוּרִין דְּאֵהְבָה. אָמַר רַבִּי
 חִיָּיא הֲכִי הוּא וַדָּאֵי, דְּיְסוּרִין דְּאֵהְבָה מִתְחַפִּיין אֵינּוֹן
 מִבְּנֵי נְשָׂא.

תָּא חֲזִי, דְּכְתִיב אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שָׂאת אוֹ
 סִפְחַת אוֹ בַּהֲרַת. הָא ג' זֵינִין הָכָא, וְכֻלְהוּ אֲקֵרוּן
 נִגְעַ צָרְעַת, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ לְנִגְעַ
 צָרְעַת. מֵאֵי נִגְעַ צָרְעַת. סְגִירוֹ. סְגִירוֹ בְּכֻלָּא, וְכְתִיב
 וְהוּבֵא אֶל אֶהְרֹן הַכֹּהֵן וְגו'. אַבְל אֵינּוֹן דִּיתְחֻזּוֹן לְבַר
 כְּתִיב, וּרְאָהוּ הַכֹּהֵן וְטִמָּא אוֹתוֹ. דְּהָא וַדָּאֵי אֵינּוֹן דִּיתְחֻזּוֹן
 לְבַר בְּבְנֵי נְשָׂא, מִסְטָרָא דְּמִסְאָבָא קָא אֲתֵיין, וְלָאוּ
 יְסוּרִין דְּאֵהְבָה נִינְהוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָנָא לָן. אָמַר רַבִּי חִיָּיא, דְּכְתִיב, (משלי
 כז) טוֹבָה תּוֹכַחַת מִגּוֹלָה מֵאֵהְבָה מְסוּתָרַת. אֵי הָהִיא
 תּוֹכַחַת מֵאֵהְבָה (ס"א אֵינְהוּ תּוֹכַחַת מֵאֵהְבָה כַּד אֵיחֵי), מְסוּתָרַת מִבְּנֵי
 נְשָׂא. כְּגוּוֹנָא דָּא מֵאֵן דְּאוֹכַח לְחַבְרִיָּה בְּרַחֲמֵימוֹתָא, בְּעֵי
 לְאַסְתָּרָא מְלוֹי מִבְּנֵי נְשָׂא, דְּלָא יְכֻסּוּף מִנֵּיהּ חַבְרִיָּה,

וְאִי מְלוּי אֵינּוֹן בְּאַתְגְּלִיָּא קָמִי בְּנֵי נְשָׂא, לָאוּ אֵינּוֹן
בְּרַחֲמֵימוֹתָא.

כַּךְ קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא כַּד אוֹכַח לְבַר נֶשׁ, בְּכֻלָּא אוֹכַח
בְּרַחֲמֵימוֹתָא, בְּקֻדְמִיתָא מְחִי לִיה בְּגַרְמִיה דְּלָגוּ. אִי
הָדַר בֵּיהּ, מוּטָב. וְאִי לָאוּ מְחִי לִיה תַּחּוֹת תּוֹתְבִיהּ, וְאֵלִין
(בְּעוֹרוֹ) אֶקְרוּן יְסוּרִין דְּאַהֲבָה, אִי הָדַר בֵּיהּ מוּטָב, וְאִי לָאוּ
מְחִי לִיה בְּאַתְגְּלִיָּא בְּאַנְפוּי, קָמִי כְּלָא, בְּגִין דִּיסְתַּכְּלוֹן
בֵּיהּ, וַיִּנְדְּעוֹן דְּהָא חֲטָאָה אִיהוּ, וְלָאוּ רַחֲמָא דְּמֵאַרְיָה
הוּא.

אָמַר לוֹן הֵהוּא בַר נֶשׁ, בְּקִיטְרָא דְּעֵיטָא חַד אֶתִּיתוֹן
גַּבְאִי, וְדַאי לָאוּ אַתּוֹן אֶלָּא מֵאֵינּוֹן דְּדִיּוֹרִיהוֹן בְּבִי
רְבִי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי דְּלֹא דַחְלִין מְכֻלָּא. אִי בְּנֵי דְאַתְיִין
אַבְתְּרָאִי יְקַטְּרוּגוּ בְּכוּ, אִיךְ מְלִיִּכוּ בְּאַתְגְּלִיָּא. אָמַר לִיה
אוֹרִיִּיתָא הָכִי הוּא, דְּכַתִּיב, (מְשֻׁלִּי א) בְּרֹאשׁ הוֹמִיּוֹת תִּקְרָא
בְּפִתְחֵי שְׁעָרִים בְּעִיר אֶמְרִיהָ תֹאמַר. וּמָה אִי בְּמִלִּי
דְּאוֹרִיִּיתָא אֲנִן דַּחְלִי מְקַמְךָ, הָא נִשְׁתַּכַּח בְּכִסּוּפָא קָמִי
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְּאוֹרִיִּיתָא בְּעִי
צְחוֹתָא. פִּתַּח הֵהוּא גַּבְרָא וְאָמַר (מִיכָה ז) מִי אֵל כְּמוֹךְ נוֹשֵׂא
עוֹן וְגו'. אָרִים יְדוּי וּבְכָה. אַדְּהָכִי מָטוֹן בְּנוּי. אָמַר בְּרִיָּה
זְעִירָא סִייעָתָא דְּשְׁמִיָּא הָכָא.

פִּתַּח וְאָמַר (קַהֲלַת ז) אַתְּ הַכֵּל רְאִיתִי בִּימֵי הַבְּלִי יֵשׁ צְדִיק

אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ וַיֵּשׁ רָשָׁע מֵאַרְיֵךְ בְּרַעְתּוֹ. הַאִי קָרָא
 אוֹלִיפְנָא בִּי רַבִּי דּוֹסְתָאֵי סָבָא, דְּהוּוּ אָמַר מְשֻׁמִּיָּה דְרַבִּי
 יִיסָא סָבָא. אֶת הַכֹּל רָאִיתִי בְיַמֵּי הַבְּלִי, וְכִי שְׁלֵמָה מִלְּכָא
 דְּהוּוּ חַפִּים עַל כֹּלָא, אֵיךְ אָמַר הָכִי דְאִיהוּ חָמָא כֹּלָא
 בְּזַמְנָא דְאִיהוּ אֲזִיל בְּחֻשׁוֹכֵי עֲלָמָא דְהָא כֹּל מֵאֵן
 דְאֶשְׁתַּדֵּל בְּחֻשׁוֹכֵי עֲלָמָא, לָא חָמֵי מְדִי, וְלֹא יַדַּע מְדִי.
 אֲלָא הָכִי אֶתְמַר, בְּיוֹמוֹי דְשְׁלֵמָה מִלְּכָא, קִיִּמָּא סִיְהָרָא
 בְּאֶשְׁלָמוֹתָא, וְאֶתְחַפֵּם שְׁלֵמָה עַל כֹּל בְּנֵי עֲלָמָא,
 וְכַדִּין חָמָא כֹּלָא, וַיַּדַּע כֹּלָא. וּמֵאֵי חָמָא. חָמָא כ"ל, דְּלֹא
 אַעֲדֵי מִן סִיְהָרָא. וְהוּוּ נִהִיר לָהּ שְׁמֻשָּׂא (ס"א לִיָּה בְּשֻׁמְשָׂא).
 הָדָא הוּוּא דְכֹתִיב אֶת הַכֹּל רָאִיתִי בְיַמֵּי הַבְּלִי. מֵאֵן הַבְּלִי.
 דָּא סִיְהָרָא דְאֶתְכַלִּילַת מִן כֹּלָא, מִן מֵיָא וְאֶשָּׂא וְרוּחָא
 כַּחְדָּא. כַּהֶבֶל דְנַפְיָק מִן פּוּמָא, דְכִלְיִל מִכֹּלָא.
 וְהוּוּא חָמָא כ"ל, בַּהֲהוּוּא הֶבֶל דִּילִיָּה, דְאֶחִיד בֵּיהּ. יֵשׁ
 צְדִיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ, תָּא חֲזִי, בְּזַמְנָא דְאֶסְגִּיָּאוּ
 זַכָּאִין בְּעֲלָמָא, הַאִי כ"ל לָא אַעֲדֵי מִן סִיְהָרָא לְעֲלָמִין,
 וְהַאִי כ"ל נָטַל כֹּל מִשַּׁח וּרְבוּ וַחֲדוּ דְלַעֲיָלָא, וְאֶתְמַלִּי (ס"א
 יְדוּי וְרוּי) וַחֲדִי וּרְבִי, בְּגִין לְאֶזְדוּוּגָא בְּסִיְהָרָא, וְהוּוּא רוּחַ
 בְּגִינָה.

וּבְזַמְנָא דְאֶסְגִּיָּאוּ חֲזִיבִין בְּעֲלָמָא, וְסִיְהָרָא אֶתְחַשְׁכַּת,
 כַּדִּין צְדִיק אוֹבֵד בְּצַדְקוֹ, צְדִיק נְאֻבַד לָא

כְּתִיב, אֶלֶּא צְדִיק אוֹבֵד, דְּהָא לָא אֶתְחַזִּי (נ"א אֶתְחַבֵּר)
 בְּסִיְהָרָא, וְלֹא נָטִיל מִשַּׁח וּרְבוּ וַחֲדוּ לְמַלְיָא לָהּ,
 וְלֹא־זִדְוּוּגָא עִמָּה. וְעַל דָּא צְדִיק אוֹבֵד, בְּצִדְקוֹ, דָּא
 סִיְהָרָא, דְּבִגִּין סִיְהָרָא דְלָא אֶשְׁתַּכַּחַת לְאִזְדְּוּוּגָא עִמִּיהָ,
 הוּא אָבִיד, דְּלֹא שָׂאִיב מִחִידוֹ כְּמָה דְהוּא עָבִיד. וְכַדִּין
 כָּל סֵטֶר שְׂמַאלָא אֶתְעַר, וְחִיבִין מְאָרִיכִין בְּשִׁלּוּה (דף מ"ו)
 בְּעֵלְמָא, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיֵּשׁ רָשָׁע מֵאֲרִיךְ בְּרַעְתּוֹ.
 מֵאִי בְּרַעְתּוֹ בְּהָהוּא סֵטֶר (נ"א בְּהֵיא רַעָה) דְּאֶתְדַבֵּק בֵּיהּ.

תּוּ יֵשׁ צְדִיק אוֹבֵד בְּצִדְקוֹ, דְּכַד חִיבִין סְגִיאוּ בְּעֵלְמָא,
 וְדִינָא תִּלְיָא (בְּחֻבִייהוּ) צְדִיק אוֹבֵד בְּצִדְקוֹ, אִיהוּ אֶתְפֹּס
 בְּחֻבִייהוּ, כְּגוֹן אָבִא דְאֶתְפֹּס בְּחֻבִייהוּ דְּבִנֵּי מֵאֲתִיהָ,
 דְּהוּוּ כְּלָהוּ חֲצִיפִין (לְגַבִּיהָ), וְהוּא לָא אֶסְהִיד בְּהוּ וְלֹא
 אֶכְסִיף לָהּ לְעֵלְמִין, וּמְחִי בִידָן, דְּלֹא נִתְגַּרִי בְּהוּ
 בְּרִשְׁיַעִיא (נ"א וְלֹא מְחִי בִידִיהוֹן דְּלֹא מִתְגַּרוּ בְּהוּ). וְהוּא אָמַר לָן, (תְּהִלִּים
 לו') לְדוֹד אֶל תִּתְחַר בַּמַּרְעִים אֶל תִּקְנֵא בְּעוֹשֵׁי עוֹלָה. אָמַר
 אָבוּי, וְדֵאִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶעֱנִישׁ לִי בְּדָא, דְּהָא הוּא
 רְשׁוּ בִידֵי לְמַחָאָה בִּידֵיהוּ, וְלֹא עֲבָדִית, וְלֹא אֶכְסִיפְנָא
 (נ"א אוֹכִיחָנָא) לָהּ, לָא בְּטְמִירוּ, וְלֹא בְּאֶתְגְּלִיא.

תּוּ פִתַּח בְּרִיה אַחֲרָא וְאָמַר, (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּצַּר יְיָ אֱלֹהִים
 אֶת הָאָדָם עֵפֶר מִן הָאֲדָמָה וְגו'. וַיִּצַּר יְיָ אֱלֹהִים,
 בְּתַרֵּי יוֹדִין, בְּתַרֵּין יִצְרִין, יִצַּר טוֹב וַיִּצַּר רָע, חַד לְקַבֵּל

מִיָּא, וְחַד לְקַבֵּל אִשָּׁא. יִי אֱלֹהִים, שֵׁם מְלֵא. אֶת הָאָדָם,
כְּלִיל דְּכֹר וְנוֹקְבָא. עֶפֶר מִן הָאֲדָמָה, דָּא עֶפְרָא דְאַרְעָא
קְדִישָׁא, דְּמִתְמָן אֲתַבְּרִי, וְהוּא אֲתֵר דְּבֵי מְקַדְשָׁא.
וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים, דָּא נְשֵׁמַתָּא קְדִישָׁא,
דְּאֲתַמְשָׁכָא מֵאִינוּן חַיִּים דְּלַעִילָא. וַיְהִי הָאָדָם
לְנֶפֶשׁ חַיָּה, אָדָם אֲתַכְּלִיל בְּנִפְשָׁא קְדִישָׁא, מִחַיָּה עֲלָאָה.
דְּאַפִּיקַת אַרְעָא דְכֹתִיב, (בראשית א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה,
נֶפֶשׁ דְּהֵהוּא חַיָּה עֲלָאָה.

השלמה מההשמטות (סימן ו)

דְּכֹתִיב תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, דְּהֵהוּא חַיָּה עֲלָאָה.
וּבְגִין דְּהָאֵי נֶפֶשׁ חַיָּה אֵיהִי קְדִישָׁא עֲלָאָה,
כִּד אַרְעָא קְדִישָׁא מְשָׁכָא לָהּ בְּגוּוּה וְאֲתַכְּלִילַת בֵּיהּ,
כְּדִין קָרִינֵן לָהּ נְשֵׁמָה.
וְתָא חֲזִי, בְּכָל זְמַנָּא דְּבֵר נֶשׂ אָזִיל בְּאוּרַח קְשׁוּט,
וּפּוּמִיָּה וְלִישְׁנִיָּה מְמַלְלֵן מִילִין קְדִישִׁין בְּצִלוֹתָא,
בְּאוּרִייתָא. הָאֵי נְשֵׁמַתָּא אֲתַדְּבַקַת בֵּיהּ, רְחִימָא הוּא
דְּמֵאֲרִיָּה. כִּמָּה נְטוּרִין נְטוּרִין לִיָּה מְכַל סְטָרִין. רְשִׁימָא
הוּא לְטָב לְעִילָא וְתַתָּא וּשְׁכִינְתָּא קְדִישָׁא שְׂרִיָּא
עֲלוּי. וְדָא הִיא דְּסִלְקָא לְעִילָא וּמְמַלְלָא קָמִי מְלַכָּא
קְדִישָׁא וְעֵיילָא בְּכָל תְּרַעִין וְלִית דְּיִמְחִי בִידְהָא. וְעַל
דָּא אֲתַקְרִי רוּחַ מְמַלְלָא. דְּהָא כָּל שְׂאָר נְפֻשְׁתָּא (בפשתאן)

לית לון רשו למלא קמי מלפא בר האי.

ובזמנא דאיהו אסטי אורחוי ושפוטתיה ולישניה
 ממללן מילין בשין, שכנתא אסתלקת
 מניה ונשמתא קדישא אתעברת מניה ולא אתדבקת
 ביה. ומסטרן דחוייא בישא תקיפא אתער רוחא חדא
 דשט ואכיל בעלמא, דלא שרייא אלא באתר
 דקדושה עילאה אסתלק מתמן. ואינון מילין סלקין
 לאתר דחוייא בישא, דכלא לאתריה
 אתהדר. ובשעתא דסלקין, כלא מכריזין ואמריין
 אסתלקו סוחרניה דמלה בישא דפלניא. פנון אתר
 לארחה דחוייא תקיפא.

וההיא נשמה סלקא בכסופא, בעאקו דכלא. ולא
 יתבין לה אתר למלא כמלקדמין. וכדין
 חוייא אזדמן. וכד ההיא מלה בישא סלקא באורחין
 ידיעאן ושאר קמי דחוייא תקיפא כמה רוחין מתערין
 בעלמא ורוחא נחתא מההוא סטרן, ואשכח דההוא
 בר נש אתער ליה במלה בישא. והא רוחא ממלא
 קדישא אתעברת מניה, כדין שרייא עלוי וסאיב ליה,
 וכדין הוא סגיר ואתפגים בבשריה בחיזו דאנפוי
 בכלא. ועל דא כתיב (משלי כ"א) שומר פיו ולשונו שומר
 מצרות נפשו. נפשו ודאי, ההיא דהוא ממלא

אֶת־עֲבִידַת מִשְׁתּוֹקָא בְּגִין מְלוּלָא בִישָׁא וּכְמָה דְעוֹנֵשָׁא
דְּבַר נֶשׁ בְּהַאי, בְּגִין מְלָה בִישָׁא, כִּף עוֹנֵשִׁיהּ בְּגִין

מְלָה טָבָא (דַּאֲתִי לִידִיָּה דִּיכֵיל לְמַלְלָא וְלֹא מְלִיל): (עד כאן מדהשמטות)

תָּא חֲזִי, בְּכָל זְמַנָּא דְהַאי נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא, אֶת־דְּבַקַת
בֵּיהּ בְּבַר נֶשׁ. רְחִימָא הוּא דְמֵאֲרִיָּה. כִּמָּה נְטוּרִין
נְטוּרִין לִיָּה מְכַל סְטָרִין, רְשִׁימָא הוּא לְטַב לְעֵילָא וְתַתָּא,
וְשְׁכִינְתָּא קְדִישָׁא שְׂרִיא עֲלוּי.

וּבְזְמַנָּא דְאִיהוּ אֲסִי אַרְחוּי, שְׁכִינְתָּא אֲסַתְּלַקַת מִנֵּיהּ,
וְנִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא לֹא אֶת־דְּבַקַת בֵּיהּ. וּמְסֻטְרָא
דְּחֻיָּא בִישָׁא תַקִּיפָא, אֶתְעַר רֻחָא חַד, דְּשֵׁט וְאֲזִיל
בְּעֵלְמָא, דְּלֹא שְׂרִיא אֲלֵא בְּאַתַּר דְּקְדוּשָׁה עֲלָאָה אֲסַתְּלַק
מִתְמָן. וּכְדִין אֲסַתָּאב בַּר נֶשׁ, וְאֶתְפְּגִים בְּבִשְׂרִיָּה, בְּחִיזוּ
דְּאֲנָפוּי בְּכָלָא.

וְתָא חֲזִי, בְּגִין דְּהַאי נֶפֶשׁ חַיָּה אִיהִי קְדִישָׁא עֲלָאָה, כַּד
אַרְעָא קְדִישָׁא מִשְׁכָּא לָהּ, וְאֶתְכַלִּילַת בְּגוּוָה, כְּדִין
קָרִינָן לָהּ נִשְׁמָה. וְדָא הִיא דְּסִלְקָא לְעֵילָא, וּמְמַלְלָא קָמִי
מְלָכָא קְדִישָׁא, וְעֵילָא בְּכָל תַּרְעִין, וְלִית דִּימְחִי בִידְהָא.
וְעַל דָּא אֶתְקָרִי רֻחָא מְמַלְלָא, דְּהָא כָּל שְׂאָר נִפְשָׁתָא
לִית לוֹן רֶשׁוּ לְמַלְלָא קָמִי מְלָכָא, בַּר הַאי.

וְעַל דָּא אֲוֵרִייתָא אַכְרִיזַת וְאֲמַרַת, (תהלים לד) נְצוּר לְשׁוֹנֵף
מֵרַע וְגו', וּכְתִיב (משלי כא) שׁוֹמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ וְגו',

בְּגִין דְּאֵי שְׁפוּתֵיהּ וְלִישְׁנֵיהּ מִמְלָלָן מְלִין בִּישִׁין, אִינוּן
 מְלִין סְלָקִין לְעֵילָא, וּבְשַׁעְתָּא דְּסְלָקִין, כִּלְא מְכַרְיִזִין
 וְאִמְרִין אִסְתְּלָקוּ מִסּוּחְרָנִיהּ דְּמָלָה בִּישָׂא דְּפִלְנִיא, פְּנוּן
 אֲתֵר לְאַרְחִייהּ דְּחֻיָּא תְּקִיפָא. כְּדִין נְשַׁמְתָּא קְדִישָׂא
 אֲתַעְבְּרָא מִנִּיהּ וְאִסְתְּלָקָת, וְלֹא יִכְלָא לְמַלְלָא, כִּמָּה דָּאֵת
 אֲמַר (תהלים ט) נְאֻלְמַתִּי דְּיוֹמִיהּ הַחֲשִׁיתִי מְטוּב.

וְהֵיא נְשַׁמְתָּא סְלָקָא בְּכִסּוּפָא, בְּעֶאקוּ דְּכִלְא, וְלֹא
 יִהְבִּין לָהּ אֲתֵר כְּמַלְקָדְמִין. וְעַל דָּא כְּתִיב, שׁוֹמֵר
 פִּיו וְלִשׁוֹנוֹ שׁוֹמֵר מִצְרוֹת נִפְשׁוֹ. נִפְשׁוֹ וְדֵאֵי הֵיא דְּהוֹת
 מִמְלָלָא, אֲתַעְבִּידַת מִשְׁתּוּקָא, בְּגִין מְלוּלָא בִּישָׂא. וְכְדִין
 חֻיָּא אֲזִדְמֹן, דְּכִלְא לְאַתְרֵיהּ אֲתַהֲדֵר, וְכֹד הֵיא מְלָה
 בִּישָׂא סְלָקָא בְּאוּרְחִין יְדִיעֵן, וְשֶׁאֲרֵי קַמִּיהּ דְּחֻיָּא
 תְּקִיפָא, כִּמָּה רוּחִין מִתְעַרִין בְּעֶלְמָא, וְרוּחָא נְחָתָא
 מִהֵהוּא סְטָרָא, וְאִשְׁכַּח דְּהֵהוּא בַּר נָשׁ אֲתַעְרַר לִיהּ בְּמָלָה
 בִּישָׂא, וְהֵא רוּחָא מִמְלָלָא קְדִישָׂא אֲתַעְבְּרָא מִנִּיהּ, כְּדִין
 שְׂרִיא עֲלוּי וְסֵאִיב לִיהּ, וְכְדִין הוּא סְגִיר.

כִּמָּה דְּעוֹנְשָׂא דְּהֵאֵי בַּר נָשׁ בְּגִין מְלָה בִּישָׂא. כִּךְ
 עוֹנְשִׂיהּ בְּגִין מְלָה טָבָא, דְּקֵאֲתִי לִידֵיהּ, וְיִכִּיל
 לְמַלְלָא, וְלֹא מְלִיל. בְּגִין דְּפָגִים לְהֵהוּא רוּחָא מִמְלָלָא,
 דְּהֵיא אֲתַתְקַנַּת לְמַלְלָא לְעֵילָא, וְלְמַלְלָא לְתַתָּא, וְכִלְא
 בְּקְדוּשָׁה. כֹּל שְׁכַן אֵי עֵמָא אֲזִלִין בְּאוּרְחָא עֲקִימָא, וְהוּא

יכיל למללא להו ולאוכחא להו, ושתיק ולא מליל, כמה
 דאמינא דכתיב, נאלמתי דומיה החשיתי מטוב וכאבי
 נעפר.

נעפר במכתשין דמסאבותא, ודא הוא דאמר דוד (דף מ"ז
 ע"א) מלכא אלקי בהאי, ואתפני מניה, דכתיב,
 פנה אלי וחנני. מהו פנה אלי. כמה דאת אמר
 (תהלים כה) פנה אלי וחנני. מהו פנה אלי. כמה דאת אמר
 (במדבר יב) ויפן אהרן. נחתו רבי חייא ורבי יוסי, ונשקוהו.
 אזדווגו פחדא כל ההוא אורחא, קרא רבי חייא עלייהו,
 וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום.
 (משלי ד) נגע צרעת פי תהיה באדם והובא אל הכהן. אמר
 רבי יוסי, האי נגע, כל גוונין דיליה אתערבו בהו
 חבריאי, וכהנא הוה ידע בהו לדכיא ולמסאבא, הוה
 ידע, אינון דהוו יסורין דרחימותא, או אינון דאשתכחו
 במאן דמאים ביה מאריה ורחיק ביה, דהא לפום ארחוי
 דבר נש גרים נגע בעלמא.

כתיב (תהלים קמא) אל תט לבי לדבר רע להתעולל עלילות
 ברשע, מכאן תנינן בארחא דבר נש בעי למיהך
 בה מדברין ליה. אמר רבי יצחק, האי קרא קשיא, וכי
 קודשא בריך הוא אסטי ליה לבר נש למהך בארח
 חטאה, ולמעבד עובדין בישין, אי הכי לית דינא
 בעלמא דא, ולא בעלמא דאתי, ואורייתא לא

אֶת־תְּקִנַּת, דְּכָתִיב בָּהּ אִם תִּשְׁמַע וְאִם לֹא תִשְׁמַע.
 אֵלֶּא דְּוֹד אֶזְהַר לְלִבִּיהָ, לְדַבְּרָא לִיהּ בְּאוֹרַח קְשׁוּט, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר (דברים ד) וְהִשְׁבוֹת אֶל לְבַבְךָ. מֵאִי
 וְהִשְׁבוֹת. אֵלֶּא זְמַנָּא חַד, וּתְרִין, וּתְלַת, לְאַהֲדָרָא
 לְקַבְּלִיהָ, וּלְדַבְּרָא, וּלְאַזְהָרָא לִיהָ. וְהִכִּי קָאָמַר לִיהָ, אֵל
 תַּט לְבִי לְדַבֵּר רָע, לְלִבִּיהָ קָאָמַר דְּוֹד (בלומר) אֵל תַּט לְפִי
 אוֹרְחוֹי דְּבַר נָשׁ (נ"א וְהִכִּי קָאָמַר לִיהָ, לְבִי, אֵל תַּט לְדַבֵּר רָע) דְּהָא דְּבַר
 רָע גְּרִים נִגַּע בְּעַלְמָא, וְדִינָא שְׂרִיא בְּעַלְמָא, וְהִינּוּ נִגַּע
 צְרַעַת.

נִגַּע צְרַעַת, הָא אֶתְעֵרוּ חֲבֵרִיא, אֲבַל צְרַעַת כְּתָרְגוּמוֹ,
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאִי כְּתָרְגוּמוֹ. סְגִירוֹ, דְּסְגִיר וְלֹא
 פְּתַח, וְכַד סְגִיר הוּא וְלֹא פְּתַח, נִגַּע הוּא דְּאֶקְרִי. רַבִּי
 יוֹסִי אָמַר, דְּלֹא מִסְתַּפְּקִין אֲבָהֶן, כָּל שְׁכֵן בְּנִין. וְהִינּוּ
 דְּכָתִיב נִגַּע צְרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם, בְּאָדָם מִמֶּשׁ, וּמִכָּאֵן
 נְחִית לְמֵאן דְּנְחִית, אֲשֶׁתִּכַּח נִגַּע לְכֻלָּא, מִהֵהוּא סְגִירוֹ.
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְהֵאֵי הָא הוּא רִזָּא דְּמִלָּה, דְּכָתִיב, (איכה
 ב) נֶאֱרַךְ מִקְדָּשׁוֹ. מֵאִי טַעְמָא. מְשׁוּם דְּבְנֵי עַלְמָא
 גְּרָמוּ הֵאִי, דְּכָתִיב, (במדבר יט) אֶת מִקְדָּשׁ יי' טַמְא, טַמְא
 מִמֶּשׁ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, טַמְא, מְשׁוּם דְּאֶסְתַּלְקַת (שְׂכִינְתָא
 מֵאן דְּאֶסְתַּלְקַת, וְחֻיָּא תְּקִיפָא שְׂרִיא, וְאֶטִּיל זִוְהָמָא,
 וְסָאִיב לְמֵאן דְּסָאִיב, וְכֻלְהוּ בְּגִין חוּבֵי עַלְמָא.